

SLOVENSKÝ JAZYK
(3. ročník ZŠ)

Slovenský jazyk a literatúra 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	7
Školský vzdelávací program	0
Spolu	7

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA – 3.ročník

Učebné osnovy – Inovovaný ŠVP pre 1.stupeň ZŠ, RUP – 7, ŠVP– 7 hodín týždenne

ÚVOD

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni vzdelávania je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu (jazyková a slohová zložka, čítanie a literárna výchova). Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale aby im vytváral primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, spôsobilostí a zručností.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, čítania a počúvania.

CIELE PREDMETU

Špecifickým cieľom jazykového vyučovania v treťom ročníku je zvládnutie učiva, zameraného na pravopisné pravidlá. Žiaci získavajú základné poznatky o jazykovom systéme slovných druhov, zvlášť ohybných slovných druhov. Intenzívna pozornosť sa venuje práci s textom. Žiaci rozlišujú slohové útvary: rozprávanie, opis, oznámenie, správa a i. Zvyšujeme požiadavky na čítanie s porozumením a na samostatnú tvorbu textov podľa zadania. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká: Jazyková a slohová zložka - osvojenie si základných pravopisných pravidiel a kľúčových pojmov o jazykovom systéme, slovných druhoch na elementárnej úrovni. Nadobudnutie spôsobilosti ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa predlohy alebo zadania. Napísať krátke útvary podľa špecifického zamerania učiva. Čítanie a literárna výchova – zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu určených literárnych pojmov, estetické vnímanie literárneho diela, obsahová analýza textu na primeranej úrovni, čítanie s porozumením. Identifikácia informácií priamo uvedených v texte, formulovanie otázok k týmto informáciám a identifikovanie informácií uvedených v texte nepriamo. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra môžeme v tomto ročníku formulovať nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci dokážu rozprávať samostatne a podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh. Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedú formulovať otázky k informáciám zadaným v prezentovanom texte. Od žiakov vyžadujeme, aby porozumeli nielen inštrukciám učiteľa pri riešení úlohy, ale aby nadobudli aj spôsobilosť vyžiadať si chýbajúce informácie. Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme porozumenie informáciám, ktoré sú v texte uvedené nepriamo na základe otázky formulovanej učiteľom. Žiaci triedia texty podľa ich vlastností. Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne tvoria krátke texty podľa zadania učiteľa.

<p>VÝKONOVÝ ŠTANDARD</p> <p>Čítanie s porozumením Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – plynulo čítať s porozumením veku primerané texty. – reprodukovať informácie, ktoré sú uvedené v texte priamo. – porozumieť informáciám, ktoré sú v texte uvedené nepriamo. <p>Písanie Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – napísať správne tvary písmen a číslíc. – napísať rôznymi spôsobmi krátke súvislé a nesúvislé texty obsahujúce základné informácie. – na základe ilustrácií alebo otázok vytvoriť krátky súvislý text. – podľa osnovy napísať krátky príbeh s dodržaním časovej postupnosti. <p>Hovorenie Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – v krátkych ústnych prejavoch dodržiavať správnu artikuláciu a výslovnosť, dokáže sa vyjadrovať zrozumiteľne a zvoliť primerané tempo reči. – vhodne využívať jazykové i mimojazykové prostriedky (mimika, gestá), rešpektuje základné komunikačné pravidlá. – vyžiadať a poskytnúť informácie, tvoriť otázky a reagovať na ne. – zreprodukovať vypočutý alebo prečítaný veku primeraný text. – na základe vlastných zážitkov vytvoriť krátky ústny prejav. <p>Jazyková dimenzia Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozlíšiť zvukovú a grafickú podobu slova. – členiť slová na slabiky, slabiky na hlásky, rozlíšiť dlhé a krátke samohlásky. – v texte formálne identifikovať a na základe otázok rozlišovať osvojené slovné druhy. – v ústnom prejave používať správne gramatické tvary podstatných mien, prídavných mien a sloves. – tvoriť jednoduché vety podľa obsahu a správne ich použiť v súvislom písomnom i ústnom prejave. 	<p>OBSAHOVÝ ŠTANDARD</p> <p>Čítanie s porozumením</p> <ul style="list-style-type: none"> - technika hlasného a tichého čítania a čítania s porozumením: obsahovo a rozsahovo primerane náročné texty - informačné čítanie: získavanie informácií, kľúčové slová <p>Písanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - základné hygienické, pracovné a estetické návyky spojené s písaním - technika písania: čitateľný, uhl'adný a písomný prejav; formálna úprava textu - elementárne základy zručnosti písomného prejavu a pravopisu - tvorba vlastných textov – slohové útvary a žánre: blahoželanie; pohľadnica; súkromný list; oznam; správa – krátke správy (SMS, e-mail); pozvánka; vizitka; inzerát, reklama; rozprávanie; opis predmetu, obrázka/ilustrácie <p>Jazyková dimenzia zvuková rovina a pravopis: abeceda, písmená (malé, veľké, písané, tlačené); hlásky – samohlásky (krátke, dlhé), spoluhlásky (tvrdé, mäkké, obojaké); dvojhásky; slabikotvorné hlásky -l, -l', -r, -r'; výslovnosť a výskyt ä; slabiky, rozdeľovanie slov na slabiky; slová; dĺžeň, mäkčeň, vokáň; bodka, otáznik, výkričník, čiarka, zátvorka, dvojbodka; vybrané slová lexikálna rovina: synonymá, antonymá; slovníky morfologická rovina: podstatné mená – všeobecné a vlastné; prídavné mená; zámená; číslovky; slovesá – tykanie/vykanie syntaktická rovina: veta – jednoduchá veta.</p>
<p>Komunikácia a identifikácia citov City ako bohatstvo v našom živote Prežívanie citov a naša dôstojnosť Kultivované vyjadrenie citov v rodine, v triede, v inej sociálnej skupine Úcta k osobám opačného pohlavia Úcta k citovému prežívaniu druhých</p> <p>Vcítanie sa do prežívania iných Radosť a smútok v živote ľudí</p>	<p>Hovorenie</p> <ul style="list-style-type: none"> - technika reči

Význam empatie v rodinnom spolužití i v sociálnych skupinách
 Vcítanie sa do situácie svojich spolužiakov
 Súcit a spoluúčasť so slabšími, chorými, zdravotne a sociálne znevýhodnenými ľuďmi

Riešenie konfliktov –výchova k zmierlivosti
 Právo na omyl
 Rozdiel medzi omylom a zákernosťou v medziľudských vzťahoch
 Sebaovládanie v konfliktných situáciách
 Hľadanie spoločného, odpúšťanie v medziľudských vzťahoch
 Upevňovanie vzájomnosti v triede, pravidlá súťaživosti ako operácie
 Odmietnutie zla a negatívnych ponúk –asertivita v praxi
 Otvorená komunikácia, pravdivosť a objektívnosť ako prevencia konfliktov
 Naša trieda – spoločenstvo detí pozitíva a negatíva našej triedy vylepšovanie nášho spolužitia súdržnosť spoločenstva
 Pravda v živote ľudí otvorená komunikácia – pravdivosť a objektívnosť zdroje informácií pravda o sebe a jej prijatie, pravda o iných rizikové situácie v živote detí odmietnutie zla a negatívnych ponúk
 Empatia radosť a smútok v živote ľudí súcit a spoluúčasť so slabšími, chorými, zdravotne a sociálne znevýhodnenými ľuďmi vcítanie sa do situácie spolužiakov
 Právo na omyl omyl a zákernosť odpúšťanie v medziľudských vzťahoch sebaovládanie v konfliktných situáciách upevňovanie vzájomnosti súťaživosť a kooperácia
 Vnímanie a prežívanie prosociálnosti materiálna a nemateriálna pomoc podelenie sa a darovanie v rámci rodiny a žiackeho kolektívu odmietnutie dobra inými
 Naša škola príslušnosť k našej škole účasť žiakov na úspechoch i problémoch školy
 Tolerancia a ústretovosť vo vzťahoch Zlaté pravidlo mravnosti rešpekt a úcta rovnoprávnosť mužov a žien komunikačné zručnosti v medziľudských vzťahoch kultivované správanie k osobám opačného pohlavia
 Vzor správania komunikačné prostriedky a ich úloha prosociálne vzory v okolí dieťaťa čitateľské ľudské práva, práva detí detská práca solidarita a prijatie odlišností povinnosti detí vyplývajúce z ich práv návyk – zdroj prosociálnych vzorov
 Záujmy rozvíjajúce osobnosť človeka kvality človeka využité pre spoločné dobro tvorivosť, iniciatívnosť a vytrvalosť pri riešení každodenných problémov
 dedina, mesto, región vlasť, Slovensko vlastenectvo

- elementárne základy techniky aktívneho počúvania: reagovať otázkami na vypočuté texty; reprodukcia textov na základe počúvania
- komunikovať v súlade s komunikačnou situáciou: pozdrav; oslovenie; predstavenie sa; privítanie; rozlúčenie; prosba/želanie; ospravedlnenie (s vysvetlením); blahoželanie
- pravidlá komunikácie: oslovenie; začatie a ukončenie rozhovoru; začiatok a koniec telefonického rozhovoru; striedanie rolí hovoriaceho a poslucháča; zdvorilé vystupovanie
- mimojazykové prostriedky (mimika, gestá)

Jazyková dimenzia

zvuková rovina a pravopis: abeceda, písmená (malé, veľké, písané, tlačené); hlásky – samohlásky (krátke, dlhé), spoluhlásky (tvrdé, mäkké, obojaké); dvojhlásky; slabikotvorné hlásky -l, -ḷ, -r, -ṛ; výslovnosť a výskyt ä; slabiky, rozdeľovanie slov na slabiky; slová; dĺžeň, mäkkčeň, vokáň; bodka, otáznik, výkričník, čiarka, zátvorka, dvojbodka; vybrané slová
lexikálna rovina: synonymá, antonymá; slovníky
morfologická rovina: podstatné mená – všeobecné a vlastné; prídavné mená; zámená; číslovky; slovesá – tykanie/vykanie
syntaktická rovina: veta – jednoduchá veta.

ANGLICKÝ JAZYK
(3. ročník ZŠ)

Slovenský jazyk a literatúra 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	0
Spolu	3

ANGLICKÝ JAZYK – 3.ročník

Učebné osnovy – Inovovaný ŠVP pre 1.stupeň ZŠ, RUP – 3, ŠVP – 3 hodiny týždenne

ÚVOD

Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre primárne vzdelávanie svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2011. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Vzdelávací štandard zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na príslušnej úrovni. Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Aktualizovali sa niektoré pojmy, napr. spôsobilosti v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1.1+ podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci primárneho vzdelávania. Kompletnú komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu na konci 5. ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

CIELE PREDMETU

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa realizoval komunikačný zámer vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

ŠPECIFIKÁ VYUČOVANIA CUDZÍCH JAZYKOV V PRIMÁRNOM VZDELÁVANÍ

Dôležitou úlohou primárneho vzdelávania v oblasti cudzích jazykov je podpora rozvoja osobnosti dieťaťa. Vytvárajú sa základy pre ďalšie vzdelávanie, rozvíja sa schopnosť žiakov porozumieť vlastnej a cudzej kultúre. Osvojenie si cudzieho jazyka má veľký význam. Prostredníctvom cudzieho jazyka sa žiaci oboznámia so zvyklosťami, spôsobom správania sa ľudí v rôznych krajinách. Znalosti cudzích jazykov vytvárajú podmienky pre nezaujatú otvorenosť pre svet.

Východiskom pre výber vyučovacích metód je skutočnosť, že žiaci mladšieho školského veku nadobúdajú komunikačné kompetencie špecifickými formami učenia sa. Základný princíp vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní spočíva v podpore radosti žiakov z učenia sa cudzieho jazyka, využívaní vysokej miery zvedavosti detí, ich túžby skúmať a objavovať. Pri výučbe cudzieho jazyka je dôležité rešpektovať možnosti a schopnosti detí. Predovšetkým je potrebné upriamiť pozornosť na stav a úroveň vývinu poznávacích schopností a osobnostných charakteristík detí v mladšom školskom veku.

Je nevyhnutné zabezpečiť podmienky vyučovania cudzieho jazyka tak, aby sa u žiakov podporovala a rozvíjala:

- motivácia – učenie sa, získavanie a osvojovanie nových poznatkov a informácií, aktívna spolupráca na činnostiach v triede, tvorivosť, flexibilita,
- záujmy – záujem o školu, učenie, predmet cudzí jazyk a ostatné vyučovacie predmety,
- osobnostné vlastnosti a prejavy – zodpovednosť, kooperatívnosť, empatia, vôľové a sebaregulačné vlastnosti, emocionálna stabilita, rozvíjanie sebavedomia a pozitívnych postojov,
- všeobecné rozumové schopnosti – rozvoj foriem myslenia (názorné, logické, abstraktné, kritické), posilňovanie psychických funkcií (*vnímanie* prostredníctvom rôznych zmyslov, *zámerná pozornosť*, vizuálna, auditívna, kinestetická *pamäť*, *reč*).

Proces učenia sa cudzieho jazyka u žiakov v primárnom vzdelávaní sa opiera o činnosť žiakov a ich zmyslové vnímanie, ktoré sú základom pre pamäťové a verbálne učenie sa. Zapájanie viacerých zmyslových vnemov pri osvojovaní si učiva podporuje kvalitnejší proces zapamätávania a dlhodobjšie uchovanie vedomostí a zručností. Učenie má názorno-činnosťny charakter a využíva názorné učebné pomôcky s možnosťou variabilných aktivít.

Nasledujúce metodicko-didaktické princípy majú význam pre efektívne vyučovanie cudzieho jazyka na prvom stupni základnej školy:

- vyučovanie orientované na žiaka,
- činnosťny charakter vyučovania,
- rešpektovanie individuálnych osobitostí žiakov,
- pozitívna motivácia,
- názornosť a primeranosť veku,
- časté striedanie organizačných foriem práce v rámci vyučovacej hodiny,
- systematické opakovanie,
- tolerovanie chyby ako prirodzenej súčasť učenia sa jazyka,
- rozvíjanie komunikačnej kompetencie ako produktu vyučovania, nie domácej prípravy.

KOMPETENCIE

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum spôsobilostí, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- sústrediť sa na prijímanie informácií,
- používať získané vedomosti a spôsobilosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakovi konať s použitím konkrétnych gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- používať známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumieť im,
- predstaviť seba a iných,
- porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne,
- jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov,
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s využívaním prevažne verbálnych, ale aj neverbálnych komunikačných prostriedkov v kontexte každodennej komunikácie a vyjadrenia svojich osobných záujmov.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov,
- používať základný repertoár slovnej zásoby, izolovaných slov a slovných spojení,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,
- odpísať známe slová, krátke slovné spojenia a vety,
- vyhláskovať svoje meno, adresu.

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú komunikáciu,
- pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, atď.

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať písmená,
- spájať slová pomocou spojovacích výrazov, napr. „a“, „alebo“.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ ČINNOSTI A STRATÉGIE

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci príslušného ročníka. Navrhované delenie výkonových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci primárneho vzdelávania dosiahnuť úroveň A 1.1+.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Receptívne činnosti a stratégie

Rozvoj počúvania s porozumením sa pri vyučovaní cudzieho jazyka v primárnom stupni vzdelávania považuje za kľúčový.

Žiak počúva rôzne dialógy, texty, príbehy a pod. v anglickom jazyku, ktoré potom ako model imituje a používa v rozličných situáciách. Vnímanie a porozumenie zvukovej podoby jazyka je východiskom pre rozvoj ostatných komunikačných jazykových činností a stratégií. Osvojenie si zvukovej podoby jazyka predchádza osvojeniu si jeho písomnej podoby.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy.

Produktívne činnosti a stratégie

Ústny prejav – výkonový štandard

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch.

Písomný prejav – výkonový štandard

Písanie sa začína nacvičovať pomocou aktivít, v ktorých žiak odpisuje alebo dopĺňa písmená, slová, neskôr krátke vety, pričom má k dispozícii správny vzor.

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne odpísať slová, krátke vety.

PREHLAD KOMPETENCIÍ A FUNKCIÍ JAZYKA PRE ÚROVEŇ A1 až B2

Kompetencie a funkcie jazyka stanovené pre úrovne A1 až B2 uvádza nasledujúca tabuľka (BEACCO, J.-C., BOUQUET, S., PORQUIER, R., 2004, s.63-66).

V rámci primárneho vzdelávania sa v cudzích jazykoch rozvíjajú iba kompetencie a funkcie špecifikované v časti obsahový štandard, v súlade s výkonovým štandardom v cudzom jazyku pre žiakov mladšieho školského veku.

Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na štyri komponenty, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočniť. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Tabuľka uvádza prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úrovne A1 až B2.

Kompetencie a funkcie relevantné pre primárne vzdelávanie sú zvýraznené.

KOMPETENCIE	FUNKCIE	KOMPETENCIE	FUNKCIE
1.Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou.	Upútať pozornosť. Pozdraviť. Odpovedať na pozdrav. Podakovať sa a vyjadriť uznanie. Rozlúčiť sa.	6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti. Vyjadriť neznalosť. Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť.
2.Vypočúť si a podať informácie.	Informovať sa. Potvrdiť a trvať na niečom. Začleniť informáciu. Odpovedať na požiadavky.	7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie. Vyjadriť smútok, sklúčenosť. Vyjadriť súcit, fyzickú bolesť. Utešiť, podporiť, dodať odvalu.
3. Vybrať si z ponúkaných možností.	Identifikovať. Opísať. Potvrdiť/Odmietnuť. Opraviť.	9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam. Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád. Vyjadriť, čo uprednostňujem.
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor. Vyjadriť súhlas. Vyjadriť nesúhlas. Presvedčenie, vzdor. Protestovať. Vyjadriť stupne istoty.	8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej, sklamanie, strach, znepokojenie, úzkosť . Ubezpečiť Vyjadriť úľavu, spokojnosť, nespokojnosť, postávať sa. Zistiť spokojnosť/nespokojnosť.
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania. Vyjadriť plány.	10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu. Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného.

KOMPETENCIE	FUNKCIE	KOMPETENCIE	FUNKCIE
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu. Žiadať o povolenie a súhlas, dať súhlas, odmietnuť, zakázať, reagovať na zákaz. Sľúbiť.	20. Komunikovať	Začať rozhovor. Ujať sa slova v rozhovore. Vypýtať si slovo, vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili. Zabrániť niekomu v rozhovore.
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nespĺnenie povinností	Obviniť(sa), priznať (sa). Ospravedlniť (sa). Odmietnuť/Poprieť obvinenie. Vyčítať/Kritizovať.	19. Telefonovať	Začať rozhovor. Udržiavať rozhovor. Ukončiť rozhovor.
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo. Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva. Vyjadriť prekvapenie. Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo. Vyjadriť nezáujem.	21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviest' tému, hlavnú myšlienku. Oboznámiť s obsahom a osnovou. Rozviesť tému a hlavnú myšlienku. Prejsť z jedného bodu na iný. Ukončiť výklad.
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo. Odpovedať na žiadosť. Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil. Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili. Ponúknuť pomoc. Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem. Odpovedať na návrh.	24. Uistiť sa, že slová/výklad/argument, boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia. Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané. Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/ slovného spojenia. Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo. Hľadať slovo/slovné spojenie. Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru.
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím. Poradiť. Povzbudiť. Vyjadriť želanie.	23. Zúčastniť sa diskusie/Argumentovať	Navrhnuť novú tému/bod diskusie. Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie. Vrátiť sa k téme/k bodu diskusie.
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/nieкого. Vyjadriť, že som na niečo/nieкого zabudol. Pripomenúť niekomu niečo. Kondolovať. Blahoželať.	22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti. Odbočiť od témy. Vrátiť sa k pôvodnej téme. Uviest' príklad. Citovať. Parafrázovať.
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť nieкого. Predstaviť sa. Reagovať na predstavenie nieкого. Privítať nieкого.	25. Porozprávať príbeh	Rozprávať. Začať príbeh, historku, anekdotu. Zhrnúť.
18. Korešpondovať	Začať list. Rozvinúť obsah listu. Ukončiť list.		

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Obsahový štandard pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je vymedzený pre tretí a štvrtý ročník. Navrhované delenie do ročníkov je iba odporúčané, nie povinné. Obsahový štandard pre oba ročníky spoločne vymedzuje záväzné požiadavky pre komunikačnú úroveň A 1.1+. Kompetencie stanovené pre tretí ročník žiak využíva pri ďalšom rozvíjaní komunikačnej kompetencie vo vyššom ročníku bez toho, aby boli duplicitne uvádzané v obsahovom štandarde pre 4. ročník ZŠ.

Jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka v rámci ročníka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – 3.ROČNÍK

COMPETENCE 1: « RELATING WITH OTHERS IN A COMMUNICATIVE SITUATION »

Kompetencia č.1: Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou « »

KOMPETENCIE	FUNKCIE	INTERAKČNÉ SCHÉMY	JAZYKOVÁ DIMENZIA
Relating with others in a communicative situation. <i>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou .</i>	Greeting sb . <i>Pozdraviť .</i>	Hello./Hi. Good morning. I am Jim. Good afternoon. Good evening.	Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v jednotnom čísle v jednoduchom prítomnom čase.
	Expressing thanks and appreciation. <i>Podakovať sa a vyjadriť uznanie .</i>	Thank you./Thanks. That's ok.	
	Parting . <i>Rozlúčiť sa.</i>	Good night. Goodbye./Bye-bye./Bye.	

COMPETENCE 2: « LISTENING TO AND GIVING INFORMATION »

Kompetencia č. 2: Vypočuť si a podať informácie « »

KOMPETENCIE	FUNKCIE	INTERAKČNÉ SCHÉMY	JAZYKOVÁ DIMENZIA
Listening to and giving information . <i>Vypočuť si a podať informácie.</i>	Asking for information . <i>Informovať sa.</i>	Are you a pupil? Is she your friend? Where's my pen? Who is that? What is it? There's a school.	Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v jednotnom čísle v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, záporu. Väzba <i>there is/there are</i> – oznamovacia veta, otázka, zápor. Opytovacie zámená <i>who, what, where, how</i> . Základné privlastňovacie zámená <i>my, your</i> .

COMPETENCE 3: « CHOOSING FROM GIVEN OPTIONS »**Kompetencia č. 3: Vybrať si z ponúkaných možností «»**

KOMPETENCIE	FUNKCIE	INTERAKČNÉ SCHÉMY	JAZYKOVÁ DIMENZIA
Choosing from given options. <i>Vybrať si z ponúkaných možností.</i>	Identifying. <i>Identifikovať.</i>	I have a blue sweater. The red pen is on the table. I'm nine years old. I've got my bike here.	Abeceda. Predložky určujúce miesto <i>on, in, at</i> . Základné číslovky 0-10. Prídavné mená. Časovanie slovesa <i>have got</i> v jednotnom a množnom čísle v oznamovacej vete, otázka a zápor. Príslovky miesta <i>here, there</i> .

COMPETENCE 4: « EXPRESSING AN OPINION »**Kompetencia č. 4: Vyjadriť názor «»**

KOMPETENCIE	FUNKCIE	INTERAKČNÉ SCHÉMY	JAZYKOVÁ DIMENZIA
Expressing an opinion. <i>Vyjadriť názor.</i>	Expressing an opinion. <i>Vyjadriť názor.</i>	She's a nice girl. This is a good book. These flowers are beautiful.	Ukazovacie zámená <i>this/these, that/those</i> . Jednotné a množné číslo pravidelných podstatných mien. Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v množnom čísle v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, záporu.

COMPETENCE 5: « EXPRESSING WILLINGNESS »**Kompetencia č. 5 « Vyjadriť vôľu »**

KOMPETENCIE	FUNKCIE	INTERAKČNÉ SCHÉMY	JAZYKOVÁ DIMENZIA
Expressing willingness. <i>Vyjadriť vôľu.</i>	Expressing wishes. <i>Vyjadriť želania.</i>	I want a dog. He wants a toy.	Jednoduchý prítomný čas základných plnovýznamových slovies v jednotnom čísle v oznamovacej vete. Osobné zámená <i>I, you, he, she, it</i> .

COMPETENCE 6: « EXPRESSING ABILITY »**Kompetencia č. 6: « Vyjadriť schopnosť »**

KOMPETENCIE	FUNKCIE	INTERAKČNÉ SCHÉMY	JAZYKOVÁ DIMENZIA
Expressing ability. <i>Vyjadriť schopnosť.</i>	Expressing ability to do sth. <i>Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť.</i>	I can swim. Can you speak English? I can't play the piano.	Časovanie modálneho slovesa <i>can</i> v prítomnom čase, tvorba otázky, záporu.

TEMATIKÉ OKRUHY

Predložený dokument stanovuje základné tematické okruhy, ku ktorým boli pričlenené podtémy bližšie špecifikujúce tematické okruhy. Tematické okruhy a podtémy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú na našich školách. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína. Naplnenie každého tematického okruhu konkrétnou slovnou zásobou sa odvíja od používaných materiálo-didaktických prostriedkov a korešponduje s rozvíjanými kompetenciami, ktoré sú stanovené v obsahovom štandarde.

Uvedené tematické okruhy sú odporúčané, nie povinné.

Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine	Náš domov Môj dom/byt Domov a jeho okolie	Krajiny, mestá a miesta Moja krajina a moje mesto	Vzdelávanie Škola a jej zariadenie Učebné predmety	Vzory Dieťa a jeho vzory
Človek na cestách Dopravné prostriedky	Voľný čas a záľuby Záľuby	Odievanie a móda Základné druhy oblečenia	Obchody Obchody a nakupovanie	
Uprostred multikultúrnej spoločnosti Cudzie jazyky Rodinné sviatky Zbližovanie kultúr	Šport nám, my športu Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne	Človek a príroda Zvieratá Počasie Rastliny	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo Fyzické charakteristiky	

POSTUP PRI ROZVÍJANÍ KOMUNIKAČNÝCH JAZYKOVÝCH ČINNOSTÍ A STRATÉGIÍ

Počúvanie s porozumením a ústny prejav ako primárna činnosť

V počiatočných etapách je vyučovanie cudzieho jazyka zamerané na nácvik správnej výslovnosti, budovanie aktívnej slovnéj zásoby a komunikačných jazykových činností a stratégií. Rozvíjajú sa receptívne činnosti: *počúvanie* ako jazykový vzor a zdroj gramatických prostriedkov a produktívne činnosti, *ústny prejav*, v ktorom dôležitú úlohu zohráva reprodukčná fáza - rôzne druhy opakovania. Na začiatku výučby žiaci musia veľa počúvať.

Každá cudzojazyčná rečová činnosť učiteľa by mala byť sprevádzaná jeho neverbálnymi komunikačnými prejavmi (mimika, gestikulácia, názorný, napr. obrázkový materiál), mala by byť motivujúca, aby žiaci radi počúvali. Ústny prejav žiakov sa na tomto stupni realizuje väčšinou imitatívnou formou (opakovanie jazykových štruktúr alebo len jednotlivých slov). **Začiatky čítania a písania** Počiatočný kontakt s písomnou formou cudzieho jazyka je vizuálny. Vychádza zo slovnéj zásoby, ktorú si žiaci osvojili prostredníctvom počúvania. Nácvik čítania s porozumením má byť odstupňovaný - obrázky, slová, slovné spojenia, krátke vety. V počiatočnej fáze *čítania* žiaci čítajú slová, ktoré si už osvojili (rozumejú im po vypočutí, vedia ich vyslovovať, poznajú ich konkrétny význam). V prvej etape sa vytvára asociácia medzi zvukovou/hovorenou podobou slova a konkrétnou predstavou jeho významu (napr. obrázok). V začiatkoch čítania je k tejto predstave priradená písomná podoba slova a žiaci ho čítajú s naučenou správnu výslovnosťou a s porozumením. Žiaci pokračujú v čítaní slovných spojení a jednoduchých viet. Žiaci začínajú *písať* po nácviku čítania slov, resp. po fáze vizuálneho kontaktu s písomnou podobou známych slov. Písanie sa najskôr obmedzuje na odpisovanie slov. Pri písaní slovných spojení a jednoduchých viet pracujú žiaci pomocou modelového textu. Nácvik čítania a písania v cudzom jazyku musí byť veku primeraný a postupný, čo sa týka obsahu aj nárokov na žiaka. Komunikačný kontext sa vytvára prostredníctvom krátkych a jednoduchých textov, ktoré sú primeraným spôsobom upravené pre komunikačnú úroveň žiakov a sú v súlade s vekovými osobitosťami žiakov mladšieho školského veku, napr.: obrázkové príbehy, ukážky z rozprávok, pohľadnice, pokyny, dotazníky, ilustrované opisy, plagáty, texty detských piesní.

HODNOTENIE

V počiatočnej fáze učenia sa cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní má hodnotenie žiakov predovšetkým motivačnú a formatívnu funkciu.

Obsah hodnotenia:

Počúvanie s porozumením: hodnotia sa rôzne čiastkové spôsobilosti - rozlišovanie a porovnávanie hlások, slabík a slov, porovnávanie významu viet na základe ich intonácie. Úlohy vhodné pre žiakov tohto veku sú také, ktoré im umožňujú demonštrovať pochopenie prostredníctvom neverbálnych prostriedkov (označovanie a spájanie obrázkov, vyfarbovanie, kreslenie). **Ústny prejav:** úlohy, ktoré sú určené na hodnotenie ústneho prejavu, musia byť realistické, zmysluplné. Výroky žiakov v cudzom jazyku sa nemajú hodnotiť izolovane, ale majú byť vnímané v kontexte situácie. Dôraz sa kladie na splnenie komunikačného zámeru. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať správnej výslovnosti a náležitej intonácii. **Čítanie s porozumením:** hodnotia sa čiastkové spôsobilosti čítania (napr. rozlišovanie a porovnávanie písomnej formy slov, hľadanie konkrétnych slov alebo informácií v texte, čítanie krátkych textov s porozumením). **Písaný prejav:** úlohy určené na hodnotenie písania by mali odzrkadľovať aktivity v triede. Žiaci odpisujú slová a krátke vety, neskôr aj krátke odseky; nakoniec píše vlastné vety a krátke odseky. Úlohy musia byť autentické a pre žiakov zaujímavé (napísanie zoznamu potravín, ktoré treba kúpiť, napísať krátke vety o sebe a pod.).

Spôsoby hodnotenia:

Hodnotenie učiteľom: ústnou formou alebo **písomnou formou:** jeho cieľom je ohodnotiť vedomosti žiaka a jeho spôsobilosti, pomáhať učiteľom aj žiakom monitorovať pokrok žiaka v učení. Forma a obsah hodnotenia by mali reflektovať skúsenosti detí z vyučovania (typy úloh sú žiakom známe z vyučovacieho procesu). **Hodnotenie spolužiakmi:** má mať motivačnú funkciu, viesť žiakov k väčšej vzájomnej tolerancii a naučiť ich všímať si pozitíva práce spolužiakov, čo môže pozitívne ovplyvniť atmosféru v triede, pretože žiaci sa učia rešpektovať jeden druhého. **Sebahodnotenie:** rozvíja kognitívne spôsobilosti žiaka, ako je napríklad monitorovanie vlastného pokroku v učení, uvedomovanie si svojich schopností, štýlov učenia a kladenia si vlastných cieľov. Proces hodnotenia prebieha zo začiatku v materinskom jazyku. Medzi najčastejšie metódy sebahodnotenia patria: portfólio, dotazníky, rozhovory s učiteľom a denníky. Portfólio obsahuje sebahodnotiace záznamy, hodnotenie učiteľom a zbierku prác, ktoré žiak vytvorí počas určitého obdobia. Súčasťou portfólia môžu byť písomné práce, kresby, projekty a pod., ktoré si do portfólia vyberá žiak podľa vlastného uváženia.

MATEMATIKA
(3. ročník ZŠ)

Matematika 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	4
Školský vzdelávací program	1
Spolu	5

MATEMATIKA – 3.ročník

Učebné osnovy – Inovovaný ŠVP pre 1.stupeň ZŠ, RUP – 4, ŠVP – 5 hodín týždenne (1 hodina pridaná)

ÚVOD

Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre primárne vzdelávanie svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2011. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Vzdelávací štandard zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na príslušnej úrovni. Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Aktualizovali sa niektoré pojmy, napr. spôsobilosti v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Matematika je na primárnom stupni vzdelávania prioritne zameraná na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti, aplikácie, zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov). Výučba matematiky musí byť vedená snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku s propedeutickými postupmi prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Kládie dôraz na rozvoj žiackych schopností a zručností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov musí učiteľ realizovať s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí. Učiteľ by mal tiež naučiť žiakov správne klásť otázky, odhadnúť výsledky i korektne formulovať závery. Učenie má byť pre žiakov zaujímavé, aby sa u nich formoval pozitívny vzťah a ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života. Je potrebné prispôsobiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci na primárnom stupni vzdelávania majú dosiahnuť nasledujúce ciele: osvojiť si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde, pracovať s prirodzenými číslami (v obore do 10 000) tak, ako to bližšie špecifikuje vzdelávací štandard, používať zlomky na propedeutickej, prípravnej úrovni, identifikovať a správne pomenovať funkčné vzťahy medzi číslami, objavovať

pravidlá vytvorených postupností a dopĺňať ich, orientovať sa v tabuľkách, grafoch a vytvárať ich, identifikovať, pomenovať, narysovať a správne označiť geometrické útvary bližšie špecifikované vo vzdelávacom štandarde, odhadnúť a presne odmerať dĺžku útvaru, premeniť jednotky dĺžky (mm, cm, dm, m, km), používať matematiku ako jeden z nástrojov na riešenie problémov reálneho života (vrátane postupného nadobúdania finančnej gramotnosti), rozvíjať zručnosti súvisiace s procesom učenia sa, rozvíjať poznávacie procesy a myšlienkové operácie, upevniť kladné morálne a vôľové vlastnosti (samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritiku, sebakritiku, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom i verejnom kontexte), rozvíjať kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Čísla, premenná a početné výkony s číslami

- použiť prirodzené čísla na modelovanie reálnych situácií.
- prečítať, zapísať, usporiadať a porovnať prirodzené čísla do 10 000, urobiť rozklad čísla, zaokrúhliť čísla.
- orientovať sa v číselnom rade, na číselnej osi. – spamäti aj písomne sčítat a odčítat prirodzené čísla do 1 000.
- spamäti násobiť a deliť v obore násobilky.
- riešiť a tvoriť jednoduché a zložené slovné úlohy, aj z oblasti finančnej gramotnosti; riešiť nepriamo sformulované úlohy.

Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

- identifikovať riadok a stĺpec v tabuľke, orientovať sa a doplniť tabuľku, stĺpcový graf.
- využiť informácie z grafu/tabuľky na riešenie úloh.
- doplniť chýbajúce číslo/znak/symbol do postupnosti.
- orientovať sa v čase, urobiť prevody medzi ručičkovými a digitálnymi hodinami, premieňať jednotky času.

Geometria a meranie

- rozlíšiť, pomenovať, vymodelovať a opísať základné rovinné a priestorové útvary, identifikovať ich reprezentáciu v reálnom svete,
- porovnať veľkosť útvarov, merať a odhadovať dĺžku.
- orientovať sa v štvorcovej sieti (labyrinte, bludisku).
- zobrazovať zhodné útvary v štvorcovej sieti, zväčšovať/zmenšovať útvary v štvorcovej sieti.
- postaviť stavbu z kociek na základe plánu a opačne.
- rysovať geometrické útvary v štvorcovej sieti.

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

- triediť predmety podľa danej vlastnosti.
- zbierať údaje a zaznamenať ich rôznymi spôsobmi.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Čísla, premenná a početné výkony s číslami

- Prirodzené čísla do 10 000
- Početné operácie a ich vlastnosti (komutatívnosť, asociatívnosť)
- Propedeutika desiatinných čísel (eurá a centy) a zlomkov
- Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy**
- Tabuľka, stĺpcový graf
- Postupnosti čísel (vzostupný, zostupný číselný rad)
- Čas, jednotky času

Geometria a meranie

- Rovinné útvary – bod, priamka, polpriamka, úsečka, čiara, kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník
- Priestorové telesá – kocka, valec, guľa
- Jednotky dĺžky – štandardné: milimeter (mm), centimeter (cm), decimeter(dm), meter (m), kilometer (km), neštandardné (napr. odvodené z častí ľudského tela)
- Štvorcová sieť – propedeutika osovej súmernosti, posúvania a podobnosti (zmenšovanie a zväčšovanie)
- Stavby z kociek

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

- Práca s tabuľkami
- Kombinatorika – slovné úlohy riešené modelovaním
- Logika, dôvodenie, dôkazy**
- Nepriamo sformulované úlohy, sudoku, magický štvorec
- Výroky

– vymodelovať, znázorniť a riešiť úlohy s kombinatorickou motiváciou.

Logika, dôvodenie, dôkazy

– riešiť úlohy a problémy, ktorých riešenie je nezávislé od obvyklých postupov a algoritmov.

– rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia, sformulovať pravdivé/nepravdivé tvrdenie.

Čísla, premenná a početové výkony s číslami

Prirodzené čísla do 10 000

Početové operácie a ich vlastnosti (komutatívnosť, asociatívnosť)

Propedeutika desatinných čísel (eurá a centy) a zlomkov

Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Tabuľka, stĺpcový graf

Postupnosti čísel (vzostupný, zostupný číselný rad)

Čas, jednotky času

Geometria a meranie

Rovinné útvary – bod, priamka, polpriamka, úsečka, čiara, kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník

Priestorové telesá – kocka, valec, guľa

Jednotky dĺžky – štandardné: milimeter (mm), centimeter (cm), decimeter(dm), meter (m), kilometer (km), neštandardné (napr. odvodené z častí ľudského tela)

Štvorcová sieť – propedeutika osovej súmernosti, posúvania a podobnosti (zmenšovanie a zväčšovanie)

Stavby z kociek

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Práca s tabuľkami

Kombinatorika – slovné úlohy riešené modelovaním

Logika, dôvodenie, dôkazy

Nepriamo sformulované úlohy, sudoku, magický štvorec

Výroky

INFORMATICKÁ VÝCHOVA
(3. ročník ZŠ)

Informatická výchova 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

INFORMATICKÁ VÝCHOVA – 3.ročník

Učebné osnovy – Inovovaný ŠVP pre 1.stupeň ZŠ, RUP – 1, ŠVP – 1 hodina týždenne

ÚVOD

Vzdelávací štandard stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Výkonový štandard predstavuje ucelený systém všeobecne formulovaných kognitívne odstupňovaných výkonov. Tieto výkony môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom je učivo štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Stanovený učebný obsah môže učiteľ tvorivo modifikovať v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta. Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôbi počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch

CIELE PREDMETU

Žiaci: uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie, uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel, logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia, poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov, komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe, poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť, rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú, rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:
- použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, nájsť, odhaliť a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií.
- použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu príbehov
- použiť konkrétne nástroje na prehratie zvukov, použiť konkrétne nástroje na prehratie videa.
- zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií, zvoliť si nástroj z danej skupiny nástrojov pre danú konkrétnu situáciu, problém
- orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získavať informácie z jednoduchej štruktúry podľa zadaných kritérií,
- organizovať informácie do štruktúr – podľa zadania vytvárať jednoduché štruktúry údajov, podľa konkrétnych jednoduchých pravidiel manipulovať so štruktúrami údajov, interpretovať údaje zo štruktúr – prerozprávať informácie z jednoduchej štruktúry vlastnými slovami
- použiť nástroje na prezeranie webových stránok, získať informácie z webových stránok
- vyhľadať a získať informáciu na zadaných stránkach internetu, diskutovať o výsledkoch vyhľadávania, posúdiť správnosť výsledku
- zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, nájsť a zobrazíť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy
- navrhnúť riešenie, vyjadriť plán riešenia, rozhodnúť sa o pravdivosti/neppravdivosti tvrdenia (výroku), vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, uvažovať o rôznych riešeniach

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Pojmy: oblasť, animácia Vlastnosti a vzťahy: animácia ako postupnosť obrázkov Procesy: kreslenie čiary, úsečky, obdĺžnika, štvorca, oválu, kruhu, používanie výplne, farby, palety farieb, nastavovanie hrúbky čiary, omaľovanie, pečiatkovanie, dokresľovanie, kreslenie základných geometrických tvarov, označovanie, presúvanie a kopírovanie oblasti, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie sa medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, malé a veľké písmeno, znak, slovo, veta, symboly, číslica, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly Vlastnosti a vzťahy: slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, text ako postupnosť znakov, Procesy: písanie na klávesnici, opravovanie, mazanie, výmena slov, vkladanie obrázkov, snímka Vlastnosti a vzťahy: snímky a ich poradie Procesy: vytváranie príbehov, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázka, spustenie a zastavenie, zvuk, hlas, hudba, prehrávač zvukov, video, prehrávač videa Vlastnosti a vzťahy: hlasitosť zvuku Procesy: prehrávanie, spustenie a zastavenie zvuku, nastavenie hlasitosti, spustenie prehrávanie a zastavenie videa, vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie, text a grafika, postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná a kódovacia tabuľka, slovník, mriežka), riadok, stĺpec Vlastnosti a vzťahy: poradie objektov, pozícia v postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, význam postupnosti a tabuľky Procesy: práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), zapisovanie, vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, webová stránka, odkaz, prehliadač Vlastnosti a vzťahy: adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, odkazy ako prepojenia na webové stránky a súbory, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok Procesy: orientácia na webovej stránke, medzi webovými stránkami, používanie odkazov na iné webové stránky, návrat na predchádzajúcu navštívenú stránku,

<ul style="list-style-type: none"> - riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, interpretovať postupnosť príkazov, vyhľadať chybu v postupnosti príkazov - realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovat' riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa - vyhľadať chybu vo výsledku po vykonaní algoritmu, nájsť a opraviť chybu v návode, v zápise riešenia, diskutovať o svojich riešeniach - uložiť produkt do súboru podľa pokynov otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru podľa pokynov - spustiť program/aplikáciu, ukončiť bežiacu aplikáciu a otvoriť v nej dokument, prihlásiť sa a odhlásiť sa z programu/aplikácia - pracovať so základným hardvérom na používateľskej úrovni: ovládať programy myšou, písať na klávesnici - rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu - diskutovať o rizikách na internete, aplikovať pravidlá pre zabezpečenie e-mailu proti neoprávnenému použitiu - diskutovať o digitálnych technológiách, o ich kladoch i záporoch diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, diskutovať aj o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi <p>diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv</p>	<p>vyhľadávač Procesy: vyhľadávanie obrázkov na zadaných stránkach, vyhľadávanie v mapách na internete, správa, email, e-mailová adresa, kôš Vlastnosti a vzťahy: e-mail ako správa pre adresáta, adresát, e-mail a program na prácu s e-mailom Procesy: zadanie adresy, predmetu správy, napísanie emailu, odoslanie emailu, prijatie emailu, vymazanie emailu, dodržiavanie netikety, Vlastnosti a vzťahy: pravda – nepravda, platí – neplatí, áno/alebo/nie (neformálne) Procesy: idea sekvencie príkazov, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia, priamy príkaz – akcia vykonávateľa Procesy: riadenie vykonávateľa v priamom režime, používať jazyk vykonávateľa, príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí príkaz/poradie príkazov a výsledok Procesy: zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, krokovanie, chyba ako zlý výsledok, chyba v návode Procesy: rozpoznanie chyby, súbor, priečinok Vlastnosti a vzťahy: v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom) Procesy: vytvorenie, ukladanie dokumentov, aplikácia, ikona, okno, pracovná plocha Vlastnosti a vzťahy: ikona ako reprezentácia programu alebo dokumentu, rôzna funkčnosť klávesov (písmená, čísla, šípky, enter, medzera, shift, delete, diakritika,...) Procesy: pohyb, klikanie a ťahanie myšou, ovládanie kurzora na obrazovke, internet ako celosvetová počítačová sieť, bezpečné správanie sa na internete, hry, filmy, hudba Vlastnosti a vzťahy: digitálne technológie okolo nás (aj napriek tomu, že na prvý pohľad nevyzerajú ako zariadenia s procesorom), digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu, digitálne technológie doma, v škole Procesy: používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie, autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu Procesy: legálnosť a nelegálnosť používania informácií (obrázky, hudba, filmy)</p>
---	---

PRÍRODOVEDA
(3. ročník ZŠ)

Prírodoveda 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

PRÍRODOVEDA – 3.ročník

Učebné osnovy – Inovovaný ŠVP pre 1.stupeň ZŠ, RUP – 1, ŠVP – 1 hodina týždenne

ÚVOD

Vzdelávací štandard prírodovedy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.

Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu.

Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard prírodovedy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia prírodovedy. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Vzdelávací štandard predmetu je konštruovaný tak, aby si žiaci postupne systematizovali poznatky o prírode, ktoré nadobudli spontánnym učením, pričom najskôr sa sústreďia na opis pozorovaných skutočností, rozvíjajú si pozorovacie a kategorizačné spôsobilosti.

Neskôr sa sústreďia na rozširovanie poznania tým, že sa snažia skúmať fungovanie vybraných prírodných javov. Rozvíjané sú spôsobilosti potrebné pre objektívne skúmanie sveta a vyhľadávanie informácií v rôznych druhoch sekundárnych zdrojov.

Učiteľ vedie žiakov do situácií, v ktorých je ich úlohou vyjadrovať aktuálne poznanie, diskutovať s vrstovníkmi o vysvetleniach pozorovaných skutočností. Zároveň poskytuje žiakom dostatok času na skúmanie situácií a javov tak, aby sami získali nové poznanie, ktoré je funkčne začlenené v ich aktuálnom systéme vedomostí.

Učiteľ usmerňuje žiakov, ktorých úlohou je samostatne tvoriť nové poznatky vlastnou bádateľskou činnosťou. Prírodoveda vedie žiakov k premýšľaniu, skúmaniu, hľadaniu informácií, zvažovaniu, usudzovaniu a k tvorbe záverov, ktoré sú argumentačne podložené, či už minulou a aktuálnou skúsenosťou, alebo inak získavanými objektívnymi informáciami.

CIELE PREDMETU

Cieľom prírodovedy je rozvoj prírodovednej gramotnosti žiakov. Prírodoveda rozvíja vo vzájomnej súčinnosti všetky tri zložky prírodovednej gramotnosti: žiacke aktuálne poznanie (prírodovedné pojmy, koncepty); poznávacie procesy žiaka potrebné pri úprave aktuálnych a tvorbe nových prírodovedných poznatkov (rozvíja induktívne poznávanie žiaka); špecifické prírodovedné postoje, ktoré vedú žiaka k uvedomelému využívaniu vedomostí. Žiaci: spoznávajú životné prostredie a pozorujú zmeny, ktoré sa v ňom dejú, vyjadrujú svoje predstavy o javoch slovom a obrazom, diskutujú o svojich aktuálnych predstavách, Prírodoveda – primárne vzdelávanie 3 © Štátny pedagogický ústav argumentujú a menia svoje naivné predstavy a vysvetlenia vplyvom argumentácie a/alebo vlastného bádania, samostatne vyhľadávajú informácie v rôznych informačných zdrojoch a vo vybraných prírodovedných témach vedú veku primeranú a úrovni poznania zodpovedajúcu diskusiu, pozorujú detaily prírodných objektov a prírodných javov a na ich základe rozvíjajú svoje aktuálne poznanie, kategorizujú prírodné objekty na základe pozorovateľných znakov, identifikujú faktory (premenné), ktoré vplyvajú na priebeh pozorovaných či skúmaných situácií a javov, experimentujú so zmenami podmienok a vyslovujú závery z vlastného bádania, vytvárajú si vlastné poznámky z prírodovednej aktivity a uvedomujú si ich význam pri tvorbe záveru zo zrealizovanej činnosti, majú osvojené základné prírodovedné pojmy, pričom ich vzájomne prepájajú a vytvárajú vysvetlenia, odlišujú vedeckú terminológiu od bežnej, hovorovej komunikácie, chápu význam výsledkov vedy pre každodenný život a objektívne posudzujú pozitívne a negatívne vplyvy vedy a technológií na prírodu a celkové životné prostredie, citlivo pristupujú k živej prírode, majú tendenciu vytvárať vysvetlenia, dokážu meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak sú ovplyvňované logickou argumentáciou.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Žiak vie:

- pomenovať svoje predstavy o prírode, vybraných prírodných a spoločenských javoch.
- realizovať zámerné pozorovanie prírody a spraviť z neho jednoduchý zápis.
- na základe zámerného pozorovania identifikovať detaily prírodných objektov a prírodných procesov.
- porovnávať predmety a javy.
- zoskupovať predmety a javy, triediť/kategorizovať ich podľa pozorovaných znakov.
- v spolupráci so spolužiakmi realizovať jednoduché výskumné aktivity.
- argumentovať prostredníctvom vlastnej skúsenosti.
- rozlíšiť riziká spojené s každodenným životom.
- aplikovať pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru.

vysvetliť význam pravidiel a predpisov v živote.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Identifikovanie základných častí rôznych rastlín.

Kategorizovanie rastlín na základe pozorovania odlišností ich základných častí.

Opísanie životného cyklu rastliny (opeľovanie, vznik semien, podmienky klíčenia).

Overovanie podmienok klíčenia rastlín.

Vysvetlenie významu rastlín a húb pre život človeka, vyvodenie záveru o závislosti človeka od nich a uvedomenie si nebezpečenstva z ich nedostatočného poznania.

Odlíšenie živých a neživých súčastí prírody na základe identifikácie niektorých životných prejavov.

Opísanie príkladov závislosti rastlín a živočíchov od neživého prostredia.

Porovnanie rastu, vývinu a spôsobu života vybraných živočíchov.

Opísanie základných skupín živočíchov (bezstavovce, ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce). Vysvetlenie výhod spoločenského spôsobu života živočíchov (včely, mravce). Opísanie významu oporno-pohybovej, tráviacej, vylučovacej sústavy, zmyslových orgánov pre život človeka.

Uvedomenie si dôležitosti správnej životosprávy.

Vlastné skúmanie prírodných javov: tieň, kyvadlo, rozpustnosť látok vo vode, filtrácia. Vlastné skúmanie prírodných javov: zmena teploty objektov/látok vplyvom tepla, skúmanie plávania predmetov na vode.

VLASTIVEDA
(3. ročník ZŠ)

Vlastiveda 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

VLASTIVEDA – 3.ročník

Učebné osnovy – Inovovaný ŠVP pre 1.stupeň ZŠ, RUP – 1, ŠVP – 1 hodina týždenne

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Vzdelávací štandard z vlastivedy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Vlastiveda v 3. ročníku má osobité, nezastupiteľné postavenie vzhľadom na význam v utváraní predstáv o bezprostrednom mieste života žiakov (priestorový aspekt) a historickom období, v ktorom žijú (časový aspekt). Svojím zameraním má za cieľ podnecovať, motivovať žiakov na rozprávanie o danej téme (či už na základe vlastných skúseností, podľa obrázka a i.) a v čo najväčšej miere využívať heuristický rozhovor a zážitkové učenie. Vlastiveda v 3. ročníku (Moja obec) je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmami z vlastnej obce (okolie školy) v časových premenách jednotlivých ročných období (aj s aspektom starostlivosti o bezpečnosť a zdravie). Nezastupiteľná je vlastivedná vychádzka, ktorá má motivačno-heuristický charakter. Vybrané témy, napr. orientácia v okolí školy, sa odporúča realizovať formou pozorovania mimo triedy, ak sú na to možnosti. Delí sa na spoznávanie miestnej krajiny (jednoduchá práca s nákresmi) a orientáciu v čase (plynutie kalendárneho a školského roka, významné sviatky počas roka, tradície a i.). Na ne nadväzuje rozprávanie o doprave, o pamätihodnostiach. Osobitá pozornosť sa venuje pozorovaniu, skúmaniu prírody, jej zložiek, ale rovnako aj pamiatok v okolitej krajine.

CIELE PREDMETU

Žiaci: skúmajú, pozorujú a bádajú v kraji, v ktorom žijú, porozprávajú o svojej obci (mesto, dedina – o krajine svojho okolia) a určia jednotlivé prvky – časti svojej obce, orientujú sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov, rozlišujú primerane vzťahy a väzby prírodného a spoločenského charakteru vo svojej obci, doma i v škole, použijú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností, identifikujú a odlišia, čo vytvorila príroda a čo človek, rozprávajú o premenách prírody počas roka (vyhľadávajú v kalendári významné dni), ukážu na mape (prispôsobenej vlastivede v 4. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a iné, opíšu (pomocou obrázkov) pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia, prerozprávajú obsah povesti podľa výberu, porozprávajú o významných historických udalostiach, vedú

čítať mapu a rozprávať podľa ilustrácií a fotografií vypátrajú pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska, porovnávajú jednotlivé oblasti so svojou obcou.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Žiak vie:–orientovať sa v okolí školy a bydliska pomocou svetových strán a významných objektov v miestnej krajine.

- niekoľkými vetami opísať svoju obec a jej blízke okolie (významné prírodné, kultúrne či historické objekty).
- zhotoviť jednoduchý nákres okolia školy alebo bydliska.
- ukázať polohu svojej obce na mape Slovenska a zároveň na nej identifikovať pohoria, nížiny, rieky a cesty (podľa farieb).
- opísať premeny počasia počas roka a ich vplyv na prírodu a ľudské aktivity.–porozprávať, ako ľudia slávia vybrané sviatky počas roka, ako si pripomínajú tradície.
- zostrojiť časovú priamku vlastnej rodiny a rodinných príslušníkov.
- opísať zmeny vzhľadu svojej obce a v spôsobe života jej obyvateľov pomocou historických fotografií.
- určiť, kde sa v obci nachádzajú dôležité budovy a inštitúcie, načo slúžia a aké aktivity v nich ľudia vykonávajú.
- v spolupráci so spolužiakmi realizovať jednoduchý prieskum v obci.
- určiť aspoň jeden problém v obci a navrhnúť riešenie, ktoré by viedlo k pozitívnej zmene.

opísať druhy dopravy v obci a jej okolí, zistiť odchody autobusov z cestovného poriadku na zastávke.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

- moja obec, miestna krajina, okolie školy, bydliska
- svetové strany
- mapa a jej využitie
- premeny prírody počas roka
- sviatky a tradície
- život v minulosti
- historické pamene

časová os (vizualizácia času)

PRACOVNÉ VYUČOVANIE
(3. ročník ZŠ)

Pracovné vyučovanie 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

PRACOVNÉ VYUČOVANIE – 3.ročník

Učebné osnovy – Inovovaný ŠVP pre 1.stupeň ZŠ, RUP – 1, ŠVP – 1 hodina týždenne

ÚVOD

Vzdelávací štandard vyučovanie nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Vzdelávací štandard ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, manipulovanie s predmetmi, experimentovanie, konštruovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad rozvíjania ich praktických zručností. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne reprodukovat'

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie na primárnom stupni vzdelávania je zamerané na široké spektrum pracovných činností a technológií založených na tvorivej tímovej spolupráci. Technickým vzdelávaním sú žiaci vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti. Vzdelávací obsah predmetu pracovné vyučovanie prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Predmet je zameraný na rozvoj praktických pracovných zručností a dopĺňuje celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti.

CIELE PREDMETU

Žiaci-

- rozlíšia rôzne prírodné a technické materiály a ich význam pre človeka, pochopia techniku ako nástroj na riešenie problémov reálneho života, spoznajú základné vlastnosti materiálov a možnosti ich použitia v praxi, získajú poznatky o pracovných činnostiach vo vybraných povolaniach a profesiách, spoznajú ľudové tradície, remeslá a zhotovia tradičné produkty, upevnia svoje kladné morálne a vôľové vlastnosti pri riešení technických problémov, pracujú a riadia pracovnú činnosť v tíme, narábajú s jednoduchým náradím na opracovanie materiálov bezpečne a dodržiavajú hygienu práce, navrhujú vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov, poznajú zásady stolovania a prípravy jednoduchých pokrmov.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Žiak vie:

- identifikovať rôzne druhy povolání, pričom má vytvorenú reálnu predstavu o ich pracovnej náplni a uvedomuje si, že na výkon rôznych
- povolání je potrebné získať rôzne vzdelanie, zároveň si uvedomuje, že učenie je dôležitou prípravou na akékoľvek povolanie.
- vymenovať niektoré tradičné remeslá a opísať základné zručnosti potrebné na ich vykonávanie.
- z dostupných materiálov vytvoriť výrobky zodpovedajúce vybraným remeslám, pričom napodobňuje samotnú remeselnú prácu.
- využívať informácie o tradičných výrobkoch pri návrhu a výrobe jednoduchého výrobku s ľudovými prvkami (napr. modrotlač, tkanie, pletenie z prútia). – diskutovať o význame techniky v doprave a stavebníctve, skonštruovať jednoduchý mechanický model dopravného prostriedku alebo zdvižného zariadenia.
- preskúmať vlastnosti vybraných dostupných materiálov a získané poznanie využiť pri výbere materiálov vo vlastných konštrukčných činnostiach.
- využívať nástroje a náradie pri tvorbe jednoduchých výrobkov, pričom spoznáva rôzne spôsoby vytvárania spojov medzi materiálmi vzhľadom na vlastnosti spájaných materiálov.
- triediť odpad z domácnosti a vysvetliť význam triedenia odpadu (recyklácie), zároveň si uvedomuje dôležitosť znižovania množstva odpadu (redukcia odpadu), uprednostňuje predmety pre opätovné použitie pred jednorazovým použitím predmetov (opätovné použitie).

prípraviť jednoduché pokrmy, pričom prípravu pokrmu vie realizovať od plánovania nákupu až po servírovanie pokrmu s dôrazom na minimalizovanie vytváraného odpadu.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Profesijná orientácia

Tradičné remeslá

Skúmanie vlastností materiálov

Konštruovanie z dostupných materiálov

Stroje a technické zariadenia v doprave a stavebníctve

Stroje a technické zariadenia v kuchyni

Príprava pokrmov a ich skladovanie

Odpad, recyklácia, separácia, opätovné využitie

HUDOBNÁ VÝCHOVA
(3. ročník ZŠ)

Hudobná výchova 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

HUDOBNÁ VÝCHOVA – 3.ročník

Učebné osnovy – Inovovaný ŠVP pre 1.stupeň ZŠ, RUP – 1, ŠVP – 1 hodina týždenne

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Vzdelávací štandard hudobnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia hudobného umenia.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Primárna hudobná edukácia predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie predprimárnej hudobnej výchovy. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia. Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na vrodené predpoklady detí ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej expresie, ktorá podporuje ich hudobnú sebarealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy kontaktu žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, obrazom, pohybom, hrou na elementárnych hudobných nástrojoch. Hudobné činnosti tvoria základný prostriedok na rozvíjanie hudobných i kľúčových kompetencií žiakov. Hudobné činnosti nie sú izolované, ale v reálnej prakticknej podobe sa vzájomne dopĺňajú, podporujú aj s inými mimohudobnými činnosťami a zmysluplne sa integrujú. Hudobný materiál a hudobné činnosti sú kľúčovým prostriedkom na osvojenie si hudobno-teoretických poznatkov. Tie si však žiaci osvojujú postupne a nadobudnuté vedomosti sú výsledkom aktívnych hudobných činností, z ktorých vyplývajú. Teoretické poznatky a vedomosti sú dôležité len do tej miery, do akej sú nevyhnutné pre aktívny hudobný prejav žiakov, chápanie základných zákonitostí hudby a prácu s hudobným materiálom.

CIELE PREDMETU

Rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku, rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou, vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby, naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia, rozvíjať emocionálny svet a hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku, v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii, viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Hlasové (spevácke) činnosti

Žiak vie:

- zaspievať ľudové a umelé piesne v rozsahu od d1 – h 1 až h – d2 intonačne čisto, rytmicky správne, s adekvátnym výrazom, spamäti.
- uplatňovať správne spevácke návyky, reagovať na taktovacie gestá, zmenu tempa a dynamiky, charakter piesne.
- rytmizovať vokálne a hrou na tele piesne, riekanky, dialogické hry a slová v rytmických hodnotách štvrtových, osminových a polových nôt a pomlčiek v 2/4, 3/4 a 4/4 takte.
- melodizovať slová, slovné spojenia, riekanky a dialogické hry v priestore stupňov: 5.-3. st. a 5.-6.-5.-3. st. 5.-3.-1, až v rozsahu celej stupnice.
- aplikovať a interpretovať pomocné prostriedky vokálnej intonácie a rytmizácie podľa grafického názoru, notového zápisu.

Inštrumentálne činnosti

Žiak vie:

- identifikovať znenie nástrojov Orffovho inštrumentára a poznať techniku hry na nich.
- interpretovať rytmicko-melodické sprievody k riekankám a piesňam v podobe metra, rytmu, ostináta, inštrumentálnej improvizácie, predohru, medzihru a dohru spontánne aj podľa notového zápisu.
- vyjadriť charakter piesne či skladby Orffovými hudobnými nástrojmi.
- tvorivo využívať Orffove hudobné nástroje ako prostriedok charakterizácie prostredia a postáv v rámci textovej predlohy a dejovej línie.

Percepčné činnosti – aktívne počúvanie

Žiak vie:

- rozlíšiť zvuky a tóny, základné vlastností tónov, funkcie hudby.
- vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami.
- identifikovať a správne pomenovať vyjadrovacie prostriedky hudby, formu hudobného diela, postrehnúť ich zmeny, reagovať na ne pohybom.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Detské ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, detské umelé piesne, súčasná piesňová tvorba pre deti, popevky, riekanky, rečňovanky, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry s dychom a hlasom, dvojhlasné rytmické a hlasové cvičenia, kánon.

Vokálne a rytmické dialogické hry.

Grafické rytmické a intonačné hry.

Relatívna solmizácia, fonogestika.

Pomocné rytmické prostriedky (rytmické slabiky ta, ti-ti, sa, tai-ti), pomocné intonačné prostriedky (solmizačné slabiky so-mi, so-la-so-mi, do-mi-so, dore-mi-fa-so-la). Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), netradičné hudobné nástroje.

Predohra, medzihra, dohra.

Funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, kognitívna, zábavná, výchovná, integratívna.

Skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov 19. - 20. storočia, populárna hudba, piesne, spev učiteľky.

Zvuk, tón: výška, sila, dĺžka, farba, tempo, metrum, dynamika, harmónia, forma, agogické zmeny, kontrasty: nízky – vysoký, hlasný – tichý, dlhý – krátky, rýchly – pomalý, smutný – veselý.

Malá piesňová forma (ab; aba; abc), veľká piesňová forma ABA. Hra na sólovom hudobnom nástroji, hra orchestra, husle, klavír, kontrabas, flauta, gitara, trúbka, komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby, spev, sólo, zbor, jednohlas, dvojhlas, zbor. Hudobno-pohybové hry so spevom, hudobno-pohybové hry, hra na tele (tlieskanie, plieskanie, dupanie a lúskanie).

Tanečná chôdza, tanečný beh, pochod, prísunový krok dopredu, dozadu

a do strán, podupy, točenie v pároch, úklony, čapáše, polkový krok,

valčík, mazúrkový krok, valašský krok, ľudový tanec,

– identifikovať v počúvaných hudobných skladbách a piesňach: nástrojové obsadenie, hlasy, zoskupenia, jednohlas a dvojhlas, už percipovanú pieseň či skladbu.

Hudobno-pohybové činnosti

Žiak vie:

- uplatniť vhodný pohyb v hudobno-pohybových hrách so spevom.
- zvládnuť tanečné prvky a kultivovaný pohyb v jednoduchých choreografiách, spojiť tanečné prvky s hrou na tele.
- rozlíšiť pojem tanec, ľudový tanec, súčasné moderné tance.

Hudobno-dramatické činnosti

Žiak vie:

- stvárniť riekanku či pieseň hudobno-dramatickými prostriedkami.
- vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu hlasom, pohybom, rytmickými, melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku.
- vytvoriť jednoduchý dejový príbeh a adekvátne ho stvárniť prostriedkami tvorivej hudobnej dramatiky.
- interpretovať fragmenty ľudových hudobno-pohybových hier, riekanky, piesne prostriedkami tvorivej dramatiky.

Hudobno-vizuálne činnosti

Žiak vie:

- vizuálne zapísať zvukové vnemy.
- notové písmo: zápis výšky tónov od c1-c2, dĺžky tónov.
- zapísať, prečítať a realizovať (hlasom, hrou na tele alebo na hudobnom nástroji) notový zápis.

moderný tanec, pohyb, gesto, mimika, pohybová improvizácia, pohybová interpretácia, tvorivá dramatika,

ľudové hudobno-pohybové hry, ľudové hudobno-dramatické hry, piesne, krátke príbehy, fragmenty rozprávok.

Grafická notácia, grafická partitúra.

Hodnoty nôt a pomlčiek, bodka pri note, mená nôt od c1-c2, G-kl'úč, taktové predznačenie, opakovanie, dynamické znamienka, legáto.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA
(3. ročník ZŠ)

Výtvarná výchova 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 3.ročník

Učebné osnovy – Inovovaný ŠVP pre 1.stupeň ZŠ, RUP – 1, ŠVP – 2 hodiny týždenne (1 hodina pridaná)

ÚVOD

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh – výtvarných zadaní. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú, hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hravou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov – všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok). Výtvarná výchova zahrňuje aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka – na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti – prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh. Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prírodovedou a vlastivedou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s IKT, s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov. Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

CIELE PREDMETU

Rozvoj vizuálnej kultúry na úrovni poznania i vyjadrovania, predstavivosti, fantázie, rozvoj pozorovacích schopností, poznanie základných prostriedkov výtvarného vyjadrovania, rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu, osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi, poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú, osvojujú si základné kultúrne postoje.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky: výtvarne vyjadriť motív čiarami s rôznym charakterom, vyhľadať v textúre čiar alebo škvŕn figuratívne tvary podľa svojich predstáv, pomenovať ich, pomenovať tóny základných farieb, vyjadriť základný farebný tón a základný obrysový tvar predmetu, usporiadať prvky (tvary) symetricky a asymetricky, rytmicky a arytmiicky, vytvoriť figuratívne zobrazenie z geometrických tvarov.

Rozvoj fantázie a synestetické podnety: výtvarne zobraziť svoje predstavy a fantáziu na zadanú tému, maľbou vyjadriť náladu vypočutej hudobnej ukážky.

Podnety moderného výtvarného umenia: pochopiť prostredníctvom zážitku gestickú a akčnú maľbu, vytvoriť objekt (koláž alebo asambláž).

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – škola v galérii: výtvarne spracovať znaky, obrázkové písmo ako analógiu písaného textu, zoznámiť sa prostredníctvom činnosti s vybranými témami pravekého a antického umenia, uvedomiť si prostredníctvom zážitku výraz maliarskeho/sochárskeho portrétu.

Podnety architektúry: zobraziť fantastickú stavbu, skonštruovať jednoduchý architektonický tvar (prvok).

Podnety fotografie: doplniť časť fotografie s uplatnením predstavivosti a fantázie, skombinovať časti rôznych fotografií do zmysluplného obrazu (fotokoláž).

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky- Hravé experimentovanie s kreslením čiar rôznymi kresliarskymi aj nekresliarskymi nástrojmi a materiálmi. Pomenovanie výrazu čiar. Použitie rôzneho výrazu čiary pri kreslení naratívneho (rozprávkového) motívu na vyjadrenie charakterov postáv. Komponovanie figúry (človeka, zvieratka, rastliny) z geometrických tvarov. Vymaľovanie základnými a zmiešanými farbami; pomenovanie farieb. Kreslenie jednoduchých predmetov (rozmanitých tvarov – geometrických i organických) podľa skutočnosti; snaha o približné vyjadrenie obrysového tvaru (bez dôrazu na presné proporcie). Vymaľovanie tvarov; snaha o vyjadrenie lokálneho farebného tónu predmetu (bez dôrazu na modeláciu a tieňovanie). Rytmičné radenie nakreslených figúr (tvarov) – možnosť využiť kreslenie/maľovanie podľa predpripravenej šablónky. Možnosť vyjadriť kresbou rytmy vypočutej hudobnej ukážky. Symetrie a asymetrie vytvorené dekalkom; ich dotvorenie kreslením/maľovaním.

Rozvoj fantázie a synestetické podnety- Ilustrácia rozprávky; následné ukážky vybraných ilustrátorov. Vymýšľanie fantastických postáv (príbehov) a ich kreslenie, maľovanie alebo modelovanie. Maľovanie podľa ukážky hudobnej skladby; rozhovor o vypočutej hudbe; snaha vystihnúť náladu hudby prostredníctvom maľby (farebnosť, motív).

Podnety moderného výtvarného umenia- Hry s rôznymi možnosťami vytvárania farebných stôp, škvŕn, otláčkov, machúl, fŕkania a liatia farieb a pod. (použitie rôznych kresliarskych a maliarskych nástrojov i rôznych iných predmetov na vytvorenie farebných stôp); následné ukážky: gestická maľba, tachizmus. Objekt (koláž, asambláž) z prírodnín alebo nájdených materiálov; následné ukážky: umenie dadaizmu, surrealizmu/asambláže.

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – škola v galérii- Motivačná hra na pravekého človeka, ktorý vytvára jaskynné maľby.

Podnety videa a filmu: výtvarne interpretovať vybranú sekvenciu/akciu z krátkej ukážky filmu, výtvarne interpretovať filmovú postavu.

Podnety elektronických médií: kresliť v grafickom programe, rozlíšiť základné typografické charakteristiky písma v textovom programe.

Podnety dizajnu a remesiel: uplatniť fantáziu pri interpretácii úžitkového predmetu.

Podnety iných oblastí poznávania sveta: výtvarne vyjadriť niektoré prírodné javy.

Maľovanie motívov z jaskynných malieb; následné ukážky umenia doby kamennej. Vybraný grécky mýtus; ukážky zobrazenia na keramike. Výtvarná interpretácia motívu z keramických nádob. Návšteva galérie (virtuálnej galérie), alebo ukážky reprodukcí maliarskych a sochárskych portrétov s rôznymi polohami výrazu. Rozhovor o vyjadrení výrazu na portrétoch. Výtvarná interpretácia vybraného portrétu.

Podnety architektúry- Vymyslenie a výtvarné vyjadrenie fantastickej architektúry; následné ukážky fantastických, rozprávkových a patafyzických architektonických objektov. Vytvorenie priestorového tvaru (budovy) skladaním z častí stavebnice, alebo iného materiálu (napr. škatuliek). Vymyslieť jej funkciu.

Podnety fotografie- Doplňenie fragmentu fotografie nalepeného na výkres kresbou, príp. maľbou podľa vlastnej fantázie. Koláž z rôznych výstrižkov fotografií z časopisov podľa výberu žiaka.

Podnety videa a filmu- Výtvarná interpretácia akcie z krátkej ukážky z filmu (videa) podľa výberu žiaka. Porozprávať o ukážke. Zobrazenie vybranej filmovej postavy v inom (vymyslenom) kontexte ako účinkuje vo filme.

Podnety elektronických médií- Kreslenie obrázku v grafickom programe počítača pomocou kresliaceho nástroja. Použitie rôznej kvality čiary, gúmy.

Vytvorenie kompozície (textu) kombináciou rôznych typografických typov, rezov, variantov, hrúbky a veľkosti písmen v textovom programe počítača.

Podnety dizajnu a remesiel- Návrh odevného doplnku (čiapka, klobúk, rukavička ...) alebo úžitkového predmetu s uplatnením fantázie (napr. pre rozprávkovú bytosť, pre zvláštnu situáciu).

Podnety iných oblastí poznávania sveta- Zobrazenie prírodných javov: premien počasia, ročných období, charakteru zemepisných pásiem a pod.

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA
(3. ročník ZŠ)

Telesná a športová výchova 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA – 3.ročník

Učebné osnovy – Inovovaný ŠVP pre 1.stupeň ZŠ, RUP – 2, ŠVP – 2 hodiny týždenne

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek. K vymedzeným výkonom je priradený obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Pri plánovaní vzdelávacej činnosti je cieľom učiteľa vytvárať pre žiakov podnetné prostredie, ktoré im umožní osvojiť si nové pohybové zručnosti a tie budú predpokladom pre vykonávanie pohybovej aktivity i mimo školského prostredia. V prípade účinného osvojenia si týchto zručností existuje reálna možnosť vytvorenia si trvalého vzťahu k pohybovej aktivite, ktorá je kľúčom k zdravému životnému štýlu

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Zameranie telesnej a športovej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne upriamené na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná a športová výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybových aktivít a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj dôležitú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Svojím zameraním má telesná a športová výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému formovaniu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov. Vzdelávací štandard má tri základné časti: Zdravie a zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia pre základné pohybové zručnosti (30 %), manipulačné, prípravné a športové hry (30 %), hudobno-pohybové a tanečné činnosti (15 %), psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia (10 %) a aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti (15 %). Základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

CIELE PREDMETU

Žiaci: získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia, osvoja si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu, majú vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach, nadobudnú pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu, uplatňujú zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti, majú kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela, osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov, prostredníctvom vhodných telesných cvičení si rozvíjajú pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti, chápu význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime), význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy pre udržanie hmotnosti, negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka.

Hygienické zásady pred, pri a po cvičení, hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad. Organizácia cvičenia, pomoc a záchrana pri cvičení.

Odporúčané motorické testy pre posudzovanie individuálnych výkonov: skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10 x 5 m, výdrž v zhybe, ľah – sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh.

Základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad, bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh akceleračný, beh z rôznych polôh, beh so zmenami smeru, hod loptičkou, hod plnou loptou, skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta.

Účasť žiakov na úspechoch i problémoch školy

Pomoc iným formám života (živá a neživá príroda)

Pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných a hybridných), prípravné športové hry zamerané na futbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis.

Cvičenia základnej gymnastiky, rotačné cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle), stojka na lopatkách, stojka na hlave cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami,

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Žiak na konci 1. stupňa základnej školy vie/dokáže:
identifikovať znaky zdravého životného štýlu, rozlišovať zdravú a nezdravú výživu, rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka, vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka, rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu, dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej aktivity, činnosti, aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení, opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí, popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách, aplikovať osvojené pohybové zručnosti v režime dňa, vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin, individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných testov, odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne, rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži, využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností, pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe, používať základné povely a správne na nereagovať pohybom, vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, pomenovať základné pohybové zručnosti, zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hodu tenisovou loptičkou, pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho častí, zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov, vykonať ukážku z úpolových cvičení,

cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, lezecké a prekážkové dráhy).

Tanec – ľudový, moderný, tanečná improvizácia, rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo.

Cvičenia na rozvoj flexibility (ohybnosť, pohyblivosť), zásady správneho držania tela.

Základné plavecké, lyžiarske a korčuliarske zručnosti, jazda na bicykli, kolobežke, turistika.

charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami, pomenovať základné herné činnosti jednotlivca, vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe, aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich, zvládnuť techniku manipulácie s náčiním, uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre, zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe, využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda) vymenovať základné pojmy rytmickej a modernej gymnastiky, pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe, vykonať ukážku rytmických cvičení, zladíť pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou, zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe, vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov, uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách, improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív postupne uvoľniť pri slovnom doprovode svalstvo končatín i celého tela, opísať základné spôsoby dýchania, vykonať jednoduché strečingové cvičenia, charakterizovať cvičenia z psychomotoriky, vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách, vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít, uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách súťažiach, v škole i vo voľnom čase, bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti, vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.

ETICKÁ VÝCHOVA
(3. ročník ZŠ)

Etická výchova 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

ETICKÁ VÝCHOVA – 3.ročník

Učebné osnovy – Inovovaný ŠVP pre 1.stupeň ZŠ, RUP – 1, ŠVP – 1 hodina týždenne

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Vzdelávací program pre predmet etická výchova má svoje špecifiká. Jedným z nich je rozvíjanie komunikačných a sociálnych spôsobilostí, ktoré sa orientujú na postoje k životným situáciám a ku konkrétnym prejavom prosociálneho správania. Nadobudnuté vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú predpokladom kritického myslenia, diskusie a hodnotiacich postojov. V etickej výchove sa stávajú prostriedkom, od ktorého sa odvíja požadované správanie.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Úlohou povinne voliteľného predmetu etická výchova v primárnom vzdelávaní je podporovať osobnostný a sociálny rozvoj žiaka s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tejto úlohy sa využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré popri informáciách účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. V etickej výchove sa kladie dôraz na rozvoj mravného usudzovania, na kultivovanie medziľudských vzťahov, ktoré vychádzajú z rodiny, rozširujú sa na triedny kolektív, na školu a na región, v ktorom žiaci žijú. Deje sa to prostredníctvom rozvoja sociálnych spôsobilostí (otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod.). Etická výchova sa tak podieľa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení ku kritickému mysleniu, diskusii, hodnotiacim postojom, ku harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

CIELE PREDMETU

Osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy, nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju, získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných, získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných, naučia sa aktívne participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu), osvoja si prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve, nadobudnú spôsobilosť na pochopenie hodnoty priateľstva, vzájomnosti a rodiny, rozvíjajú svoj postoj k postihnutým, chorým a starým ľuďom.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

Pozdrav, ospravedlnenie, prejavenie vďačnosti v rodine, v školskej triede, v inej sociálnej skupine

Pravdivosť, čestnosť a umiernenosť v komunikácii, dodržanie slova/sľubu

Zásady a význam komunikácie v rodine, v triede, v inej sociálnej skupine

Práva a povinnosti v rodine a triede, spoluúčasť na tvorbe pravidiel

Rizikové situácie v živote detí

Zdroje informácií a ich pravdivosť

Prijatie pravdy osebe, pravda o iných

Ľudská dôstojnosť a pozitívne hodnotenie druhých

Komunikácia a identifikácia citov

City ako bohatstvo v našom živote

Prežívanie citov a naša dôstojnosť

Kultivované vyjadrenie citov v rodine, v triede, v inej sociálnej skupine

Úcta k osobám opačného pohlavia

Úcta k citovému prežívaniu druhých

Vcítanie sa do prežívania iných

Radosť a smútok v živote ľudí

Význam empatie v rodinnom spoložití i v sociálnych skupinách

Vcítanie sa do situácie svojich spolužiakov

Súcit a spoluúčasť so slabšími, chorými, zdravotne a sociálne znevýhodnenými ľuďmi

Riešenie konfliktov –výchova k zmierlivosti

Právo na omyl

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Rodina, skupina, školská trieda pozdrav, vďačnosť, ospravedlnenie pravidiel skupiny

Úcta, úcta k rodičom, učiteľom, starším ľuďom, spolužiakom prejavy úcty

Hodnota osoby, moja hodnota, rozdiel medzi mnou a ostatným svetom ľudská osoba sebaovládanie

Vlastnosti iných osôb pozitívne vlastnosti rodinných príslušníkov, spolužiakov vyjadrenie pozitívneho hodnotenia iných negatívne správanie a jeho dôsledky

Rodina a jej úloha v živote človeka vzťahy medzi členmi rodiny rodinné pravidlá komunikácia pomoc v rodine

Spolupráca vzťahy v triede právo a povinnosť práva a povinnosti v rámci rodiny a triedy

Tvorivosť vlastné talenty pozornosť, fantázia, úsilie, vytrvalosť prínos tvorivosti (úžitok, radosť, obohatenie iných) tvorivosť, ktorá škodí a zarmucuje

Iniciatíva – ochota, prekonanie lenivosti a obáv iniciatíva pri poznávaní nových vecí, pri vytváraní dobra a zabráňovaní zlu iniciatíva pri vytváraní dobrých vzťahov v triede i mimo nej. City prežívanie citov city v rodine, medzi rovesníkmi úcta k osobám opačného pohlavia úcta k citom iných

Rozdiel medzi omylom a zákernosťou v medziľudských vzťahoch
Sebaovládanie v konfliktných situáciách
Hľadanie spoločného, odpúšťanie v medziľudských vzťahoch
Upevňovanie vzájomnosti v triede, pravidlá súťaživosti ako operácie
Odmietnutie zla a negatívnych ponúk – asertivita v praxi
Otvorená komunikácia, pravdivosť a objektívnosť ako prevencia konfliktov
Naša trieda – spoločenstvo detí pozitíva a negatíva našej triedy
vylepšovanie nášho spolužitia súdržnosť spoločenstva
Pravda v živote ľudí otvorená komunikácia – pravdivosť a objektívnosť zdroje informácií pravda o sebe a jej prijatie, pravda o iných rizikové situácie v živote detí odmietnutie zla a negatívnych ponúk
Empatia radosť a smútok v živote ľudí súcitiť a spoluúčasť so slabšími, chorými, zdravotne a sociálne znevýhodnenými ľuďmi vcítenie sa do situácie spolužiakov
Právo na omyl omyl a zákernosť odpúšťanie v medziľudských vzťahoch sebaovládanie v konfliktných situáciách upevňovanie vzájomnosti súťaživosť a kooperácia
Vnímanie a prežívanie prosociálnosti materiálna a nemateriálna pomoc podelenie sa a darovanie v rámci rodiny a žiackeho kolektívu odmietnutie dobra inými
Naša škola príslušnosť k našej škole účasť žiakov na úspechoch i problémoch školy
Tolerancia a ústretovosť vo vzťahoch Zlaté pravidlo mravnosti rešpekt a úcta rovnoprávnosť mužov a žien komunikačné zručnosti v medziľudských vzťahoch kultivované správanie k osobám opačného pohlavia
Vzor správania komunikačné prostriedky a ich úloha prosociálne vzory v okolí dieťaťa čitateľské ľudské práva, práva detí detská práca solidarita a prijatie odlišností povinnosti detí vyplývajúce z ich práv návyk – zdroj prosociálnych vzorov

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
(3. ročník ZŠ)

Náboženská výchova 1. stupeň ZŠ	3. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA – 3.ročník

Učebné osnovy – Inovovaný ŠVP pre 1.stupeň ZŠ, ŠVP – 1 hodina týždenne

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu náboženská výchova/náboženstvo Katolíckej cirkvi nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu. Požadované vedomosti v náboženskej výchove/náboženstve slúžia rozvoju náboženskej dimenzie, ktorá je súčasťou kultúry a prispieva k celkovému formovaniu osobnosti žiakov.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v primárnom vzdelávaní podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Rozvíja duchovný svet detí, umožňuje im prostredníctvom biblických príbehov poznávať Trojjediného Boha, Božiu Matku Máriu a svätých. Poznatky, ktoré získavajú žiaci v tomto období, sú predpokladom pre otvorenie sa životu s Ježišom Kristom aj prostredníctvom prijatia sviatosti Eucharistie. Na podklade Božích prikázaní ich učí rozlišovať dobro od zla. Náboženská výchova/náboženstvo v nich rozvíja komunikačné zručnosti, otvára ich chápaniu okolitého sveta a vďačnosti za prijaté dary. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi.

CIELE PREDMETU

- Získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- nadobudnú základné vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o živote Panny Márie a svätých, ktoré sú predpokladom náležitej úcty k nim,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- zorientujú sa v morálnych hodnotách, ktoré sú postavené na Desatore,
- nadobudnú vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok a citov,
- získajú spôsobilosť pre pravidelnú modlitbu, rozlišovanie dobra od zla, voľbu dobra pre seba i iných

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Žiak vie : vysvetliť jednoduchým spôsobom, čo znamená dôverovať, vysvetliť podobenstvo o horčičnom semienku, vymenovať krstné sľuby, vysvetliť krstné symboly, reprodukovať Apoštolské vyznanie viery, reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého, vysvetliť, čo sa vo viere chápe ako zázrak, identifikovať sa s biblickými postavami, ktoré potrebujú uzdravenie, vymenovať možné reakcie človeka na vinu, vysvetliť dôležitosť uznania si viny, prerozprávať biblický príbeh o Zachejovi, opísať stručne pojmy svedomie a spytovanie svedomia, opísať dôležitosť vzájomného odpúšťania, ovládať priebeh sviatosti zmierenia, reprodukovať udalosti vyslobodenia Izraelitov z egyptského otroctva, opísať na základe podobenstva o márnotrattnom synovi pojem hriech a jeho dôsledky, rozlíšiť ťažký a ľahký hriech, reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní, porozprávať udalosti umučenia a vzkriesenia Krista, vysvetliť jednoducho význam obety Krista na kríži a jeho vzkriesenia, vymenovať základné časti sv. omše, odlíšiť bežný pokrm od Eucharistie, objasniť potrebu slávenia Eucharistie pre človeka i spoločenstvo, zdôvodniť dôležitosť účasti na bohoslužbe v nedeľu, vysvetliť zmysel spoločenstva v Cirkvi, identifikovať prvky, ktoré robia človeka jedinečným, vysvetliť hodnotu priateľstva, prerozprávať biblický príbeh o Noemovej arche, opísať Božiu blízkosť cez biblické postavy Noema, Abraháma a Mojžiša, rozlíšiť medzi Starým a Novým zákonom, identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv, reprodukovať biblický príbeh o povolání Gedeona, interpretovať jednoduchým spôsobom biblické texty prorociev Micheáša a Izaiáša – ako posolstvo nádeje, interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a Panne Márii ako naplnenie očakávanej nádeje na príchod Vykupiteľa, vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve, u v i e s ť tri Ježišove zázraky.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

viera v Boha biblické obrazy Boha podobenstvo o horčičnom

semienku krst, Ježišove uzdravenia rozvoj mravného cítenia, vina,

hriech Ježiš v dome hriešnika (Zachej) na ceste zmierenia -

márnotrattný syn, ľútosť sviatosť zmierenia - ako prijatie odpustenia,

Veľká noc (Pascha) Desatoro – pravidlá pre život v slobode hriech a

jeho dôsledky Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie, nasýtenie (zázrak

rozmnoženia chlebov) Posledná večera (Eucharistia) svätá omša ako

hostina (hostina spoločenstva, slova a chleba) Cirkev ako

prostredníčka Božích tajomstiev.